

PRIEŠGAISRINĖ SAUGA NAMUOSE

**FIRE
KILLS**

LET'S PREVENT IT

Lithuanian

Ar žinojote...?

- Tikimybė žūti gairo metu yra maždaug aštuonis kartus didesnė, jei namuose nėra įrengtų veikiančių dūmų signalizatorių.
- Apytikriai pusė gaisrų namuose kyla dėl nelaimingų atsitikimų gaminant maistą.
- Du gaisrus per dieną sukelia žvakės.
- Kas šešias dienas žūsta žmogus per gaisrą, kurį sukelia neatsargus rūkymas.
- Apytikriai tris gaisrus į dieną sukelia buitiniai šildytuvai.
- Kasmet šalyje įvyksta apytikriai 4 000 gaisrų, kuriuos sukelia namų elektros įrangos – buitinių prietaisų, netvarkingų elektros laidų sistemų ir perkrautų elektros lizdų – gedimai.

PROTECT YOUR HOME WITH SMOKE ALARMS

Lengviausias būdas apsaugoti savo namus ir artimuosius nuo gaisro – turėti veikiančius dūmų detektorius.

Įsigykite juos. Įrenkite juos. Patikrinkite juos. Jie gali išgelbėti jūsų gyvybę.

APSAUGOKITE SAVO NAMUS SU DŪMŲ DETEKTORIAIS

4

Dūmų detektoriaus pasirinkimas

- Įtaisykite mažiausiai vieną dūmų detektorių kiekviename savo namo aukšte.
- Pravartu žinoti, kad kai kurie vaikai nepabunda aktyvavus dūmų signalizatoriaus signalą.
- Dūmų signalizatoriai yra pigūs ir juos nesudėtinga įrengti.
- Jų galima įsigyti visose namų remonto prekėmis prekiaujančiose parduotuvėse, elektros prietaisų parduotuvėse ir daugelyje didžiųjų prekybos centrų.
- Įsigydami dūmų signalizatorius, atkreipkite dėmesį į tokius simbolius, kurie patvirtina, kad jie atitinka privalomus standartus ir saugūs naudoti.
- Geriausi dūmų signalizatoriai yra tie, kurie veikia su dešimčiai metų užsandarintais maitinimo elementais. Jie yra šiek tiek brangesni, bet jūs sutaupote, kadangi jie nereikalauja pastovaus maitinimo elementų keitimo.
- Pasirinkimas platus, nes dūmų signalizatoriai būna įvairiausių modelių. Jūsų apylinkės priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybos mielai jums patars ir padės išsirinkti jums geriausiai tinkamą dūmų signalizatorių.

British Standard Kitemark

VEIKIANTYS DŪMŲ DETEKTORIAI GALI IŠGELBĖTI JŪSŲ GYVYBĘ

Pagrindinis patarimas

Įtaisykite dūmų detektorius

5

Kaip įsitikinti, ar turimas dūmų detektorius veikia?

Tikrinkite savo dūmų detektorius mažiausiai kartą per mėnesį.

- Jeigu turite dūmų detektorių, kurio baterijos naudojimo laikas yra vieneri metai, būtinai pakeiskite baterijas kartą per metus. Bateriją reikia išimti tik tada, kai ją reikia pakeisti.
- Jokiu būdu neatjunkite ir neišimkite baterijų iš dūmų detektoriaus, jeigu jis netyčia įsijungia.
- Dūmų detektoriai, kurių maitinimo šaltinis – įprastinės baterijos, yra pigiausias variantas, tačiau tokias baterijas būtina keisti kiekvienais metais.
- Daugelis žmonių pamiršta patikrinti baterijas, todėl geriau, kai jų naudojimo trukmė ilgesnė.

- Dūmų signalizatoriai, maitinami iš elektros maitinimo šaltinio gaunama energija, prijungiami prie bendro jūsų namų elektros tinklo ir turi papildomą maitinimo elementą, tokiu atveju, kai sutrinka elektros energijos tiekimas. Juos gali įrengti tik kvalifikuoti elektrikai ir, taip pat, kaip ir signalizatoriai su maitinimo elementais, privalo būti patikrinti.
- Dūmų detektorių patikros susideda iš dūmų jutiklių ir tinklo maitinimo šaltinių ar autonominių baterijų patikros.
- Jūs taip pat galite būti įsirengę susietus dūmų detektorius, kad vienam dūmų detektoriumi aptikus gaisrą (ugnį), įsijungtų visi. Tokia sistema naudinga gyvenant dideliame ar kelių aukštų name.

Pagrindinis patarimas

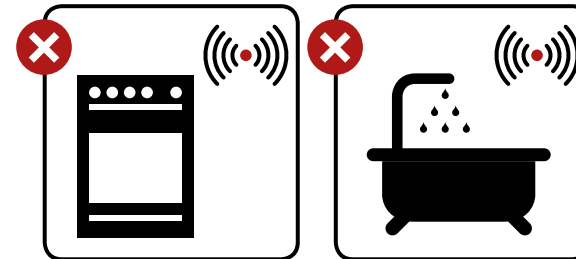
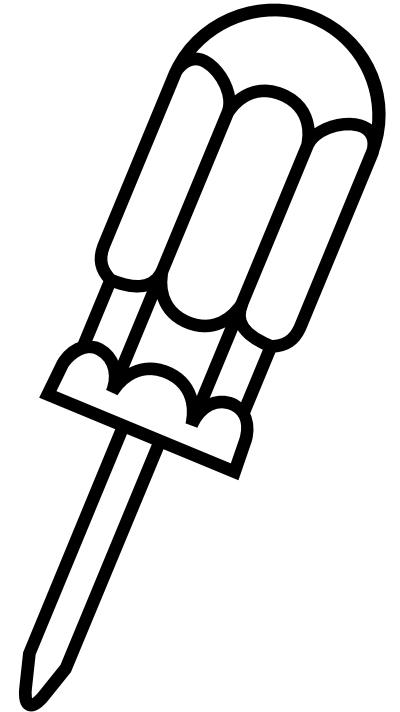
Patikrinkite jį

Gaminami stroboskopinės šviesos (švyturėlių) ir vibraciniai dūmų detektoriai – signalizatoriai, skirti kurtiesiems ar neprigirdintiesiems. Kreipkitės Akcijos dėl klausos praradimo informacinės linijos (angl. the Action on Hearing Loss Information Line) telefonu **0808 808 0123** arba SMS telefonu **0808 808 9000**.

Turimų dūmų detektorių įrengimas

Idealiausia dūmų detektorių įrengti lubose, patalpos viduryje ir prieškambaryje (vestibiulyje) bei laiptų aikštelėje, kad pavojaus signalas girdėtųsi visuose namuose.

- Nemontuokite dūmų detektorių virtuvės ar vonios kambario patalpoje, ar netoli šių patalpų, kur jie gali netyčia įsijungti dėl dūmų ar garų.
- Jei dūmų detektorių sunku įtaisyti patiems, kreipkitės pagalbos į vietos priešgaisrinę ir gelbėjimo tarnybą. Ji mielai įrengs šiuos įtaisus jūsų namuose.

Dūmų detektorių priežiūra

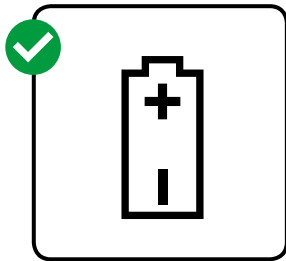
- Dūmų detektorių patikra turi tapti įprastine periodinių namų ūkio buities darbų procedūra.
- Tikrinkite juos spausdami mygtuką, kol pasigirs pavojaus signalas. Jeigu pavojaus signalas neaktyvuojamas, reikia pakeisti bateriją.
- Kas šešis mėnesius, dūmų signalizatorių paviršių reikia išsiurbti, kad pašalint nuo jų dulkes.
- Jei dūmų detektorius pradeda pypsėti reguliariais intervalais, reikia nedelsiant pakeisti bateriją.
- Jei jūsų dūmų detektoriaus baterija yra dešimties metų naudojimo trukmės, reikia kas dešimt metų pakeisti visą dūmų detektorių.

Kita jus galinti dominti įranga

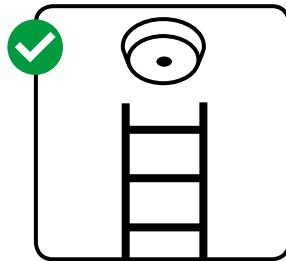
- Gaisro gesinimo antklodės skirtos užgesinti ugnį arba suvynioti asmenį, kurio drabužiai dega. Jas geriausia laikyti virtuvės zonoje.
- Gaisro gesintuvai gali būti naudojami, kai ugnis yra labai maža arba kai ugnis užblokuoja išėjimą. Jeigu nusprendžiate panaudoti gaisro gesintuvą, visada atidžiai perskaitykite naudojimo instrukciją ir nesukelkite sau pavojaus.
- Šilumos signalizacija gali aptikti gaisrą virtuvėje, kur neturėtų būti montuojami dūmų detektoriai.

Patikrinkite jį

Pakeiskite jį

Pakeiskite jį

HOW TO PREVENT COMMON FIRES

VIRTUVĖJE
ELEKTROS ĮRANGA
RŪKYMAS
ŽVAKĖS

KAIP UŽKIRSTI KELIĄ DAŽNAI PASITAIKANTIEMS GAISRAMS?

Šioje skiltyje aprašoma, kaip išvengti gaisro namuose, įskaitant patarimus dėl saugaus maisto gaminimo ir atsargumo priemonės naudojant elektros įrangą, prietaisus, šildytuvus, žvakes ir rūkant.

Virtuvėje

Gaminkite maistą saugiai

Būkite ypač atidūs ir atsargūs, jei reikia išeiti iš virtuvės, kai gaminatė maistą: nuimkite prikaistuvius nuo viryklės arba išjunkite viryklę, kad nekiltų gaisro grėsmė.

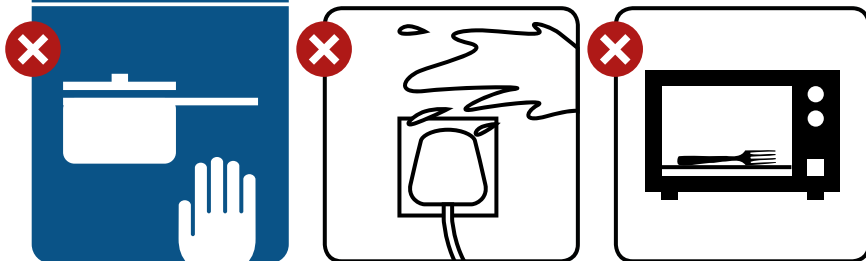
- Venkite gaminti maistą apsvaigę nuo alkoholio.
- Stenkitės nepalikti vaikų be priežiūros virtuvėje, kai gaminatė maistą ant viryklės. Vaikų saugumo labui, degtukus ir prikaistuvius rankenas laikykite jiems nepasiekiamoje padėtyje.
- Pasirūpinkite, kad prikaistuvių rankenos nebūtų išsikišusios – kad nebūtų galima už jų užkliūti ir numesti nuo viryklės.

- Būkite atsargūs, jei dėvite laisvus drabužius – jie nesunkiai užsiliepsnoja.
- Virtuvinius rankšluosčius ir šluostes laikykite atokiai nuo viryklės.
- Jei turite dujinę viryklę, ugniai uždegti saugiau naudoti ne degtukus ar žiebtuvėlį, o kibirkštis įžiebimo įtaisą, nes jis nesugeneruoja atviros liepsnos.
- Baigę gaminti maistą, būtinai įsitikinkite, ar viryklė išjungta.

Atsargiai elkitės su elektros įranga ir prietaisais

- Elektros įrangą (laidus ir buitinius prietaisus) laikykite atokiai nuo vandens.
- Nedėkite metalinių reikmenų į mikrobangų krosnelę.

Pagrindinis patarimas

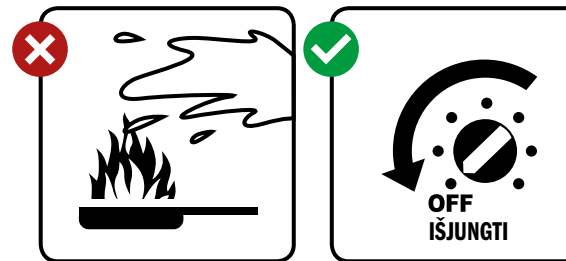

Panatilihing hindi maabot

- Patikrinkite kad duonos skrudintuvai pastatyti atokiau nuo užuolaidų ir popierinių virtuvės rankšluostėlių ritinėlių. Dauguma duonos gruzdintuvų turi ištraukiamuosius trupinių stalčiukus, kurie palengvina palaikyti juose švarą.
- Pasirūpinkite, kad orkaitė, viryklė ir kepimo grotelės būtų švarios ir geros būklės. Riebalų sankaupos gali užsidegti ir sukelti gaisrą.

Maisto gaminimas gruzdintuvėse

- Būkite atsargūs gamindami maistą karštame aliejuje – jis labai lengvai užsiliepsnoja.
- Prieš dėdami maisto produktus į karštą aliejų, įsitikinkite, jog jie sausi. Priešingu atveju, aliejus tykšta ir gali sukelti gaisrą.
- Jei aliejus pradeda rūkti, reikia jį pernelyg įkaitęs. Išjunkite šilumos šaltinį ir leiskite aliejui atvėsti.

- Naudokite termostatu reguliuojamą elektrinę gruzdintuvę. Tokios gruzdintuvės neperkaista.

Ką daryti, jei prikaistuvius užsiliepsnoja?

- Nerizikuokite. Jei yra galimybė, išjunkite šilumos šaltinį. Jokių būdu nemėginkite ant degančio prikaistuvio pilti vandens.
- Negesinkite gaisro patys.

IŠEIKITE IŠ PASTATO BŪKITE LAUKE IR SKAMBINKITE 999

Elektros įranga

Kaip išvengti elektros įrangos sukeltų gaisrų?

- Būtinai patikrinkite, ar naudojate tinkamą saugiklį, kad jis neperkaistų.
- Įsigydami elektrinį buitinį prietaisą, įsitikinkite, kad jis paženklintas Didžiosios Britanijos arba Europos saugos ženklu.
- Kai kurie buitiniai prietaisai, pavyzdžiui, skalbyklės, turi būti jungiami atskiru kištuku į atskirą lizdą, nes jais teka stipri elektros srovė.
- Pasirūpinkite, kad būtų galimybė šiuos prietaisus jungti atskiru kištuku į atskirą lizdą.
- Įkraudami elektros ir elektroninius įrenginius, laikykitės gamintojo nurodymų ir įsitikinkite, jog įkrovikliai paženklinti CE ženklu, kuris reiškia, jog šie įrenginiai atitinka Europos saugos standartus.

Elektriniai buitiniai prietaisai visuomet turi būti švarūs ir geros būklės, kad nesukeltų gaisro.

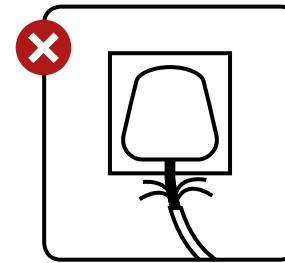
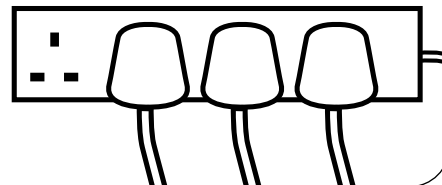
Neperkraukite

Ilginamiesiems laidams ar adapteriams nustatyta elektros srovės stiprumo (A) riba, todėl, siekdami sumažinti gaisro riziką, būkite atsargūs ir pasirūpinkite, kad šie įrenginiai nebūtų perkrauti.

Buitiniai prietaisai yra įvairaus galingumo, todėl jais teka skirtinga srovė. Pavyzdžiui, televizoriaus kištukas gali būti 3 A, o dulkių siurblio – 5 A. Žinokite ribą!

$$5 + 5 + 3 = 13$$

AMP AMP AMP AMP

- Būkite atidūs: pastebėkite pavojų keliančių ar atsipalaidavusių elektros laidų sistemų požymius, tokius kaip apdegę ar dūmijantys laidai, įkaitę elektros kištukai ir lizdai, perdegę saugikliai ar be akivaizdžios priežasties įsijungę grandinės pertraukikliai, arba blyksnėčios lemputės.
- Patikrinkite ir pakeiskite senus kabelius bei laidus, ypač, jei jie nėra gerai matomose vietose – už baldų ar po kilimais ir kilimėliais.
- Buitinius prietaisus laikant išjungtus iš maitinimo tinklo taip pat sumažinama gaisro rizika.
- Išjunkite iš elektros tinklo buitinius prietaisus, kai jais nesinaudojate arba prieš eidami miegoti.

Baldai

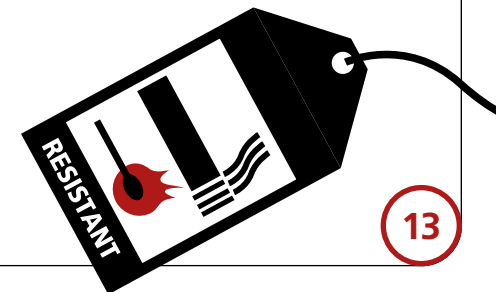
- Būtinai užtikrinkite, kad jūsų baldai paženklinti nuolatine atsparumo ugniai etikele.

Kilnojamieji šildytuvai

- Patartina laikyti šildytuvus pritvirtintus prie sienos, kad jie netyčia neapvirtų.
- Laikykite juos atokiau nuo užuolaidų ir baldų, ir jokių būdu nedžiauokite ant jų drabužių.

Elektrinių antklodžių naudojimas

- Elektrines antklodes laikykite ištiestas, susuktas ar nestipriai sulankstytas, kad nebūtų pažeista vidaus elektros laidų sistema.
- Prieš eidami miegoti, išjunkite antklodę iš el. maitinimo lizdo; nebent antklodėje įtaisytas termostato valdiklis, užtikrinantis saugų į maitinimą įjungtos elektrinės antklodės naudojimą per naktį.
- Pasistenkite nepirkti naudotų elektrinių antklodžių ir periodiškai tikrinkite, ar jos nepažeistos ir nenusidėvėję.
- Būtinai laikykitės gamintojo nurodymų.

Rūkymas

Tinkamai užgesinkite nuorūkas ir rūpestingai jas išmeskite. Užgesinkite jas. Nedelsiant!

- Jokiu būdu nerūkykite lovoje.
- Jei rūkote, rūkykite lauke ir pabaigę, tuoj pat užgesinkite cigaretę, taip yra saugiau, nei rūkymas uždaroje patalpoje.
- Naudokite tinkamą peleninę, niekada nemeskite nuorūkų į popieriams skirtas šiukšliadėžes.
- Įsitikinkite, kad peleninė tinkama naudoti ir lengvai nenuvirs ir, kad ji pagaminta iš nedegios medžiagos.
- Nepalikite rūkstančios cigaretės ar cigaro, nepadėkite neužgesintos pypkės. Jos gali nepastebimai nukristi ir sukelti gaisrą.
- Geriausias būdas sumažinti pavojų kilti gaisrui yra mėginimas atsisakyti rūkymo, esant reikalui, pasinaudoti sveikatos apsaugos sistemos, kitaip NHS, pagalba. Jeigu nenorite atsisakyti rūkymo, apsvarstykite galimybę pakeisti jį elektroninėmis cigaretėmis.
- Būkite ypač atsargus jei rūkote pavargęs, vartojate receptinius vaistus arba esate išgėręs ar neblaivus. Tokiais atvejais jūs galite užsnūsti ir nepastebimai uždegti sofa arba lovą, ant kurios esate.
- Išjunkite iš maitinimo tinklo elektronines cigaretes, kai jos pilnai pakrautos ir naudokite tik joms pritaikytus pakrovėjus.
- Niekada nerūkykite nelegaliai pagamintų cigarečių.

Pagrindinis patarimas

Užgesinkite jas. Nedelsiant!

Žvakės

Įsitikinkite, jog žvakės įstatytos į tinkamas žvakides ir yra atokiai nuo galinčių užsiliepsnoti objektų, pavyzdžiui, užuolaidų.

- Užgesinkite žvakes, kai ketinate išeiti iš patalpos, ir būtinai patikrinkite, ar žvakės tikrai nedega prieš eidami miegoti.
- Vaikai neturėtų būti paliekami be priežiūros kur yra degančių žvakių.
- Apsvarstykite galimybę naudoti žvakes veikiančias su šviesos diodais, kitaip LED, arba žvakes su maitinimo elementais.
- Laikykite naminius gyvūnus atokiau nuo degančių žvakių.
- Laikykite degtukus ir žiebtuvėlius vaikams nepasiekiamose vietose.
- Pirkite tik degtukų dėžutes ir žiebtuvėlius, apsaugotus nuo vaikų.

Dabartiniais laikais degtukų dėžutės paženklintos šia įspėjamąja etikete:

**PAVOJUS!
UGNIS ŽUDO VAIKUS**

Pagrindinis patarimas

Būkite atsargūs naudodami žvakes

SAUGAUS

EVAKAVIMOSI

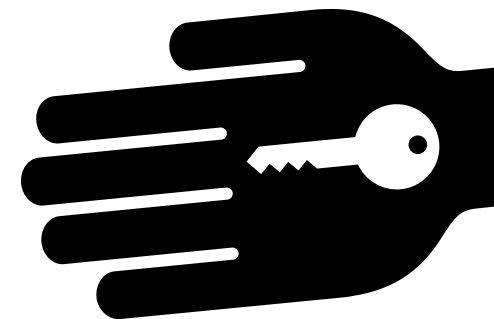
PLANAS

Siekiant apsaugoti nuo gaisro, pagrindinis svarbiausias žingsnis – įsirengti dūmų detektorius. Tačiau, kaip elgtis, jei dūmų detektorius įsijungtų naktį?

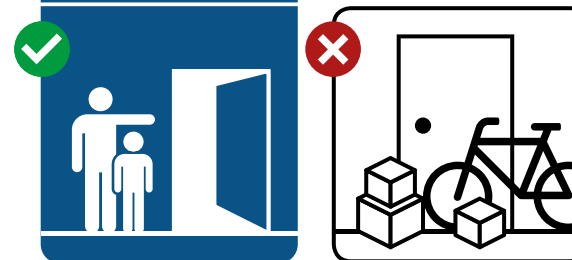
Ši dalis padės jums numatyti, kaip turėtumėt elgtis gaisro atveju.

- Suplanuokite evakavimosi maršrutą ir pasirūpinkite, kad visi jūsų namiškiai žinotų, kaip evakuotis.
- Pasirūpinkite, kad atsarginiai išėjimai visuomet būtų laisvi.
- Geriausias maršrutas – įprastas pagrindinis jūsų namų įėjimas.
- Apgalvokite antrą – atsarginį maršrutą tam atvejui, jei pirmasis būtų užblokuotas.
- Sugaiškite kelias minutes ir praktiškai išbandykite, ar jūsų evakuacijos planas veiksmingas.
- Peržiūrėkite ir pakeiskite avarinės evakuacijos planą, jei pakinta jūsų namų išplanavimas.

Durų ir langų raktus laikykite visiems namiškiams gerai žinomoje vietoje.

Pagrindinis patarimas

Suplanuokite evakavimosi maršrutą

Ką daryti kilus gaisrui?

Negesinkite gaisro patys. Patikėkite šį darbą profesionalams.

- Išlikite ramūs ir veikite greitai: pasirūpinkite, kad visi namiškiai kuo skubiau evakuotųsi iš pastato.
- Negaiškite laiko nagrinėdami, kas nutiko ar gelbėdami vertingus daiktus.
- Jei yra dūmų, judėkite pažeme, kur daugiausia oro.
- Prieš atidarydami duris, patikrinkite, ar jos neįkaitusios. Jei durys įkaitusios, jokia būdu neatidarykite jų, nes kitoje jų pusėje liepsnoja ugnis.

- Evakuęsi iš pastato, nedelsdami skambinkite 999. Skambučiai nemokami.

Išeikite iš pastato, būkite lauke ir skambinkite 999

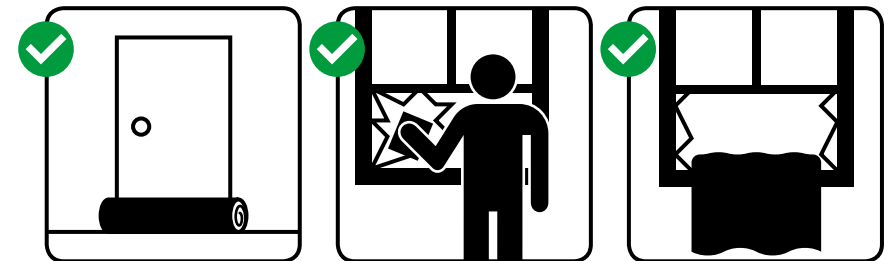
18

Ką daryti, jei atsarginis išėjimas užblokuotas?

Jei negalite išeiti iš pastato, susitelkite visi vienoje patalpoje, idealiausia – tokioje, kurioje yra langas ir telefonas.

- Po durimis pakiškite patalynę, kad per plyšį nesiskverbtų dūmai.
- Paskambinkite 999, po to atidarykite langą ir šaukite „GELBĖKITE, GAISRAS“.
- Jei esate pirmame ar antrame namo aukšte, galite pasistengti evakuotis per langą.
- Po langu numeskite patalynę, kad amortizuotų jūsų nusileidimą ir leiskitės atsargiai. Nešokite.

- Jei nepavyksta atidaryti lango, išdaužkite stiklą apatiniame kampe. Aštrias briaunas pridenkite rankšluosčiu ar apklotu, kad nesusižeistumėte.

19

Ką daryti ant kūno užsiliepsnojus rūbams?

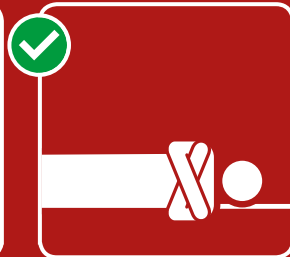
- Nesisukite, nebėkite ratu – taip liepsnos tik dar labiau degs.
- Kriskite ant grindų (žemės) ir riskitės. Tai apsunkina ugnies plitimą.
- Slopinkite liepsnas sunkiu audiniu, pavyzdžiui, paltu ar aplotu.
- Atminkite: sustoti, kristi ir risti!

SUSTOTI!

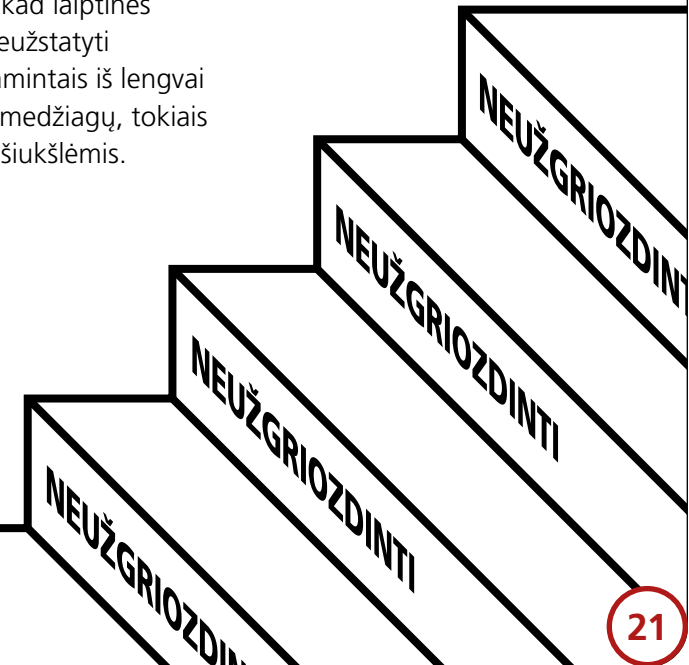
KRISTI!

RISTIS!

Kaip evakuotis iš daugiaaukščio pastato?

- Užtikrinkite, kad jūs ir visi su jumis gyvenantys asmenys žino pastato gaisro atveju numatytą evakuacinį planą, taip pat kur įrengta priešgaisrinė signalizacija ir kur yra avariniai išėjimai. Kaip reikalaujama visuose pastatuose, jūs, gaisro atveju, turite numatyti ir repetuoti evakuacinius maršrutus.
- Kilus gaisrui, stenkitės nesinaudoti liftais ir balkonais.
- Dūmuose lengva sutrikti, todėl parengtinai suskaičiuokite, kiek durų jus skiria nuo laiptų.
- Patikrinkite, kad išėjimai yra neapkrauti ir, kad laiptinės ir koridoriai neužstatyti daiktais, pagamintais iš lengvai užsidegančių medžiagų, tokiais kaip dėžės ar šiukšlėmis.
- Pasirūpinkite, kad durys į laiptines nebūtų užrakintos.
- Net jeigu pastate (rajone) įrengta priešgaisrinė signalizacijos sistema, savo namuose vis viena reikėtų turėti dūmų detektorius.

PATIKROS PRIEŠ MIEGĄ ATLIKIMAS

Pavojus nukentėti nuo gaisro visuomet didesnis, kai miegate. Todėl visai nebloga mintis – prieš miegą patikrinti savo namus.

Kontrolinis sąrašas

Nakčiai uždarykite vidines duris, kad ugnis negalėtų greitai plisti.

Išjunkite ir atjunkite nuo maitinimo tinklo buitinius elektros prietaisus, jei tai nėra nuolatinio el. maitinimo reikalaujanti įranga, kaip pvz., šaldytuvas ar šaldiklis.

Patikrinkite, ar išjungta viryklė.

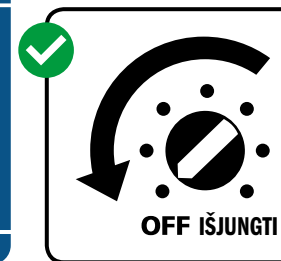
Nepalikite per naktį veikiančių namų apyvokos prietaisų, tokių kaip skalbimo mašinų, skalbinių džiovyklių ar indų plovimo mašinų.

Išjunkite šildytuvus ir uždėkite ugniai atsparias uždangas (groteles).

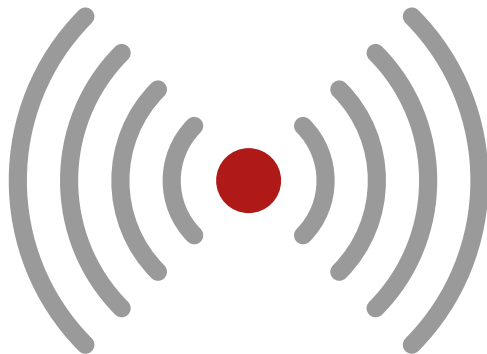
Tinkamai užgesinkite žvakes ir cigaretes.

Įsitinkite, kad išėjimai laisvi.

Durų ir langų raktus laikykite visiems namiškiams gerai žinomoje vietoje.

Nakčiai uždarykite vidines duris

DŪMŲ DETEKTORIAI

GELBĖJA

GYVYBES

Kilus gaisrui, išeikite iš pastato,
būkite lauke ir skambinkite 999.

Dėl patarimų, tinkamiausių būtent
jums ir jūsų namams, apsilankykite
tinklapyje: **www.ohfsc.co.uk** ir
atlikite savo namų priešgaisrinės
saugos reikalavimų patikrinimą.

FS069_LT ©Crown Copyright 2022.
Paskelbta Vidaus reikalų ministerijos.
2022 birželio mėn.
4 Leidimas

**Išeikite iš
pastato,
būkite lauke ir
skambinkite
999**

ISBN 978-1409845973

9 781409 845973